PARTIO scout

TRYGGT TILLSAMMANS

2020

SUOMEN PARTIOLAISET – FINLANDS SCOUTER RY

INNEHÅLL

Grunderna för en trygg uppväxtmiljö i scouterna 5
Scouternas mål för fostran 6
Grunden för anvisningarna tryggt tillsammans 7
Målen med anvisningarna tryggt tillsammans i korthet 8
Barnkonventionen 8
SP-FS främjar barns och ungas välbefinnande och trygghet 9
Trygga verksamhetsmodeller i kårerna 9
Verksamhetsformer som bidrar till trygghet 10
Anvisningar för situationer där barnskyddsåtgärder krävs 11
Frivillig utredning av brottslig bakgrund 15
Förebyggande åtgärder i första hand 15
Registerutdraget och hanteringen av det 15
Distriktens och centralorganisationernas anställda stöder kårerna 17
Distrikten och FiSSc stöder i barnskyddsfrågor 17
Centralorganisationen stöder distrikten och kårerna 18
Kommunikation i situationer som gäller barnskydd 18
Källor 19
Bilagor 19
Den frivilligas samtycke till att utreda brottslig bakgrund 20
Uppdragsavtal – Ansökan om straffregisterutdrag 21
Beskrivning av kontroll av straffregisterutdrag 22
Tryggt tillsammans i korthet 24
Uppdragsbeskrivning: trygghetsperson 25

TRYGGT TILLSAMMANS

PUBLICERAD AV:
Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry

SKRIBENTER:
Kati Palsanen
Kaisa Pasanen
Jenna Honkanen
Jutta Huovinen
Minna Auranen

GRAFISK FORM OCH LAY-OUT:
Nici Lönnberg

ILLUSTRATIONER:
Meeri Rasivirta
Eeva Helle

PÄRMBLAD:
Eeva Helle

Materialet har redigerats av FiSSc:s kansli

2.a förnyade utgåvan av Tryggt tillsammans anvisningarna
godkända 30.11.2019 i Finlands Scouters utskott
för utbildning och ledarstöd.
För uppdateringen ansvarar Finlands Scouters
Trygghetsnätverk.

PARTIO scout

GRUNDERNA FÖR EN TRYGG UPPVÄXTMILJÖ I SCOUTERNA

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry (SP-FS) är Finlands största ungdomsorganisation och centralorganisation för den finländska scoutingen med ansvar för både den finsk- och svenskspråkiga scoutingen i landet. SP-FS är medlem i världsorganisationerna World Association of Girl Guides and Girl Scouts (WAGGGS) och World Organization of the Scout Movement (WOSM), och fungerar som representant för dem i Finland.

SP-FS främjar världsscoutorganisationernas mål i Finland och ser till att scoutverksamheten i landet följer organisationernas principer. Scouting är en hobby som bedrivs inom lokala föreningar, så kallade scoutkårer. Det finns omkring 750 kårer i hela Finland. Flera kårer tillsammans bildar scoutdistrikt (på finskt håll) som har i uppgift att stöda kårernas verksamhet och göra det möjligt att idka scouting i regionen. Finlands Svenska Scouter (FiSSc) sköter motsvarande uppgifter som riktas till de svenska scoutkårerna och därtill den landsomfattande svenska verksamheten.

Grundtanken inom scoutingen är att skapa miljöer där barn och unga kan delta i att planera, besluta om och genomföra den gemensamma verksamheten. Enligt scoutingens principer ges scouterna ansvar och får lära sig leda grupper redan som unga. Kort sagt kan man säga att scouting är verksamhet för barn och unga, som vuxna skapar möjligheter för och stöder. Scoutverksamheten bygger till största delen på frivilligarbete.

Scoutmetoden leder mot scoutingens mål: att fostra balanserade, ansvarstagande, aktiva och självständigt tänkande medlemmar i samhället, såväl lokalt, nationellt som internationellt. Scoutingen är en politiskt och religiöst obunden rörelse som är öppen för alla. Scoutidealen och principerna för fostran utgör grunden för all verksamhet och skapar förutsättningar för en trygg uppväxtmiljö inom scoutingen.

EN SCOUTS IDEAL ÄR ATT

- Respektera andra
- Älska och skydda naturen
- Vara ärlig och pålitlig
- Främja vänskap över gränser
- Känna sitt ansvar och göra sitt bästa
- Utveckla sig själv som människa
- Söka sanningen i tillvaron

SCOUTERNAS MÅL FÖR FOSTRAN

- **Förhållandet till sig själv** omfattar kontroll över sitt liv, att främja sunda levnadsvanor, kreativitet och uppfinningsrikedom, ett aktivt grepp och att bilda en egen livsåskådning.
- **Förhållandet till andra** innebär att uppskatta medmänsklighet och olikhet, inlevelseförmåga, gemensamt ansvar, att vara rejäl och rakryggad och kunna uttrycka sina känslor och åsikter på ett sätt som passar i situationen.
- **Förhållandet till samhället** omfattar förmåga att fungera i grupp och organisationer, vilja att delta i gemensamma ärenden, respekt för egen och andras kultur samt förmåga att förstå sig själv som en del av ett lokalt, nationellt och internationellt samfund.
- **Förhållandet till omgivningen** innebär ett positivt förhållande till naturen, förmåga att röra sig och fungera i den finska naturen, insikt om behovet av att skydda naturen, ansvar för livsmiljön och respekt för naturen.

Ett av syftena med verksamheten inom SP-FS är att främja trygghet. De aktiva förutsätts ta sitt ansvar och respektera andra, och ordna verksamhet som redan i förväg har planerats för att vara trygg. Både centralorganisationen, Finlands Svenska Scouter och distrikten stöder och utbildar unga och vuxna, och främjar därmed deras kompetens för de uppgifter de sköter.

Grunden för den trygga scoutverksamheten är de anvisningar SP-FS sammanställt: Säkerhetsföreskrifter, Säkerhetsbestämmelser och direktiv för scoutverksamhet till sjöss, Finlands Svenska Scouter rf:s direktiv för Kriskommunikationsplan och Finlands Scouters föreskrifter om rusmedel. Dessa kompletteras av distriktens egna anvisningar. För att främja barnens och de ungas välbefinnande både inom scoutingen och utanför den har SP-FS därtill sammanställt denna anvisning Tryggt tillsammans.

GRUNDEN FÖR ANVISNINGARNA TRYGGT TILLSAMMANS

SP-FS vill säkerställa att barn och unga ska kunna växa och utvecklas i en trygg omgivning. Genom dessa anvisningar vill vi garantera att de unga och vuxna som verkar inom scoutingen vet hur de med sin insats kan bidra till att ge barn och unga en trygg uppväxtmiljö.

Även om scouterna som primärt mål har att erbjuda en trygg uppväxtmiljö kan barn och unga uppleva att de blir störda, retade, dåligt behandlade eller möter våld både inom scoutingen och utanför den. Inom scouterna vill vi vara beredda på detta och ingripa i ett så tidigt skede som möjligt. Framför allt vill vi förebygga att sådana negativa händelser äger rum, särskilt inom scoutingen. Genom anvisningarna vill vi också säkerställa att de unga och vuxna som verkar inom scoutingen vet hur de ska reagera om de får veta om sådana händelser.

Verksamhetsprinciperna i dessa anvisningar av SP-FS för att främja barns och ungas välbefinnande bygger på gällande finsk lagstiftning, FN:s konvention om barnets rättigheter och SP-FS grundstadga. Syftet med anvisningarna är att scouterna förbinder sig till verksamhetssätt som främjar barns trygghet och välbefinnande. Med att främja trygghet och välbefinnande avser vi här att barnens grundrättigheter och mänskliga rättigheter uppfylls på det sätt som fastställs i FN:s konvention om barnets rättigheter.

MED TANKE PÅ TRYGGHET OCH VÄLBEFINNANDE INNEBÄR DETTA ATT

- Barn behandlas med respekt
- Barns personliga integritet respekteras
- Barn får stöd för en trygg uppväxt och utveckling och för sitt välbefinnande
- Barn skyddas från mobbning, våld, sexuellt utnyttjande, användning av rusmedel och andra faktorer som hotar en trygg utveckling

Anvisningarna Tryggt tillsammans är i första hand avsedda som ett verktyg för alla vuxna inom scoutingen och för unga som sköter gruppledaruppgifter. Därför ligger betoningen i anvisningarna på hur vuxna och unga ledare genom sitt eget sätt att agera och som förebild kan främja barns och ungas välbefinnande i scouterna. Lika viktigt är också hur barn och unga genom sina handlingar kan bidra till varandras välbefinnande. Vi tar oss an denna utmaning med hjälp och stöd i scoutprogrammet.[1]

SP-FS anvisningar för att främja barns välbefinnande är även avsedda för frivilliga och anställda inom scoutingen. Genom anvisningarna vill vi signalera till våra samarbetspartner – bl.a. föräldrar, intressentgrupper och andra som är intresserade av scouting – att vi inom SP-FS ser det som viktigt att främja barnens välbefinnande och trygghet. Anvisningarna gäller all slags scoutverksamhet och de scouter och andra som deltar i den.

1 Barnskyddslagen 2007/417, Lag angående vårdnad om barn och umgängesrätt 183/361, Lag om kontroll av brottslig bakgrund hos frivilliga som deltar i verksamhet bland barn 2014/148

Genom anvisningarna för att främja barns och ungas välbefinnande och genom aktiv information och utbildning vill vi säkerställa att alla som verkar inom SP-FS, både anställda och frivilliga, vet hur de ska främja trygghet inom scoutingen. Alla ska också veta hur de ska agera om de misstänker att barns eller ungas trygghet och utveckling hotas.

MÅLEN MED ANVISNINGARNA TRYGGT TILLSAMMANS I KORTHET

SYFTET ÄR ATT:

- Barns och ungas välbefinnande främjas inom all verksamhet inom SP-FS, d.v.s. i kårerna, distrikten, FiSSc och centralorganisationen, av både frivilliga och anställda
- De verksamma inom SP-FS har tillräcklig information för att kunna skydda barn och främja trygghet i verksamheten
- De verksamma inom SP-FS beaktar anvisningarna Tryggt tillsammans i alla situationer och behandlar alla barn och unga med respekt
- SP-FS har anvisningar för hur de ska förebygga att barn och unga behandlas kränkande och hur de ska agera om de misstänker att barn och unga har utsatts för kränkande behandling

BARNKONVENTIONEN

FN: s barnkonvention är det avtal om mänskliga rättigheter som har ratificerats, dvs. satts i kraft, av flest länder i världen. Avtalet är i kraft i Finland på lagstadgad nivå, dvs. det verkställs på samma sätt som Finlands egen lagstiftning.

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar och fyra allmänna principer genom vilka alla skyldigheter som rör barnets rättigheter tolkas. Dessa allmänna principer är:

- Icke-diskriminering
- Prioritering av barnets bästa
- Barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling
- Barnets rätt att höras

För att förverkliga barns rättigheter är det viktigt att både vuxna och barn identifierar att barnet har rättigheter som bör tas med i alla barnrelaterade aktiviteter och beslutsfattande.

Förutom genom trygga och säkra tillvägagångssätt kan man inom scoutingen främja förverkligandet av barnets rättigheter genom att informera scouterna om barnkonventionen och dess innehåll.

SP-FS FRÄMJAR BARNS OCH UNGAS VÄLBEFINNANDE OCH TRYGGHET

Scoutprogrammet i sig stöder strävan att främja barns och ungas psykiska och fysiska välbefinnande. Trots det kan det inom scoutingen förekomma eller komma fram att någons välbefinnande hotas. Med tanke på sådana situationer är det viktigt att man inom scoutingen kan agera förebyggande. Vi bereder organisationen för olika slags situationer genom att ordna utbildning och strävar efter att skapa miljöer som främjar välbefinnandet. SP-FS vill fostra, stöda och involvera barn och unga till att själva känna igen och bli medvetna om sätt och fenomen som främjar deras eget och andras välbefinnande.

SP-FS FRÄMJAR BARNS OCH UNGAS VÄLBEFINNANDE GENOM ATT

- Utveckla och upprätthålla den trygghetsfostran som ingår i scoutprogrammet
- Stöda kårerna så de kan arrangera scoutprogram av hög kvalitet
- Introducera och utbilda anställda och frivilliga inom organisationen och i kårerna i enlighet med den här anvisningens verksamhetsmodell, som är en del av utbildningssystemet inom scoutingen
- Regelbundet kontrollera och enligt behov justera organisationens anvisningar Tryggt tillsammans
- Säkerställa att SP-FS i barnskyddsfrågor samarbetar med vederbörande myndigheter
- Erbjuda stöd för alla, oberoende av ålder, som lägger märke till kränkande behandling eller utsätts för sådan, och vid behov också hänvisa dem till instanser utanför scouterna som erbjuder stöd.

TRYGGA VERKSAMHETSMODELLER I KÅRERNA

Inom scouterna strävar vi efter att se till att verksamheten är kvalitativ och att förebygga olika riskfaktorer som hotar barns utveckling. Verksamheten ska arrangeras utifrån sådana strukturer att kvalitet är lätt att uppnå och det finns förutsättningar för att förebygga riskfaktorer.

Detta säkerställs bl.a. **genom rekommendationen om att ledare i alla verksamhetsgrupper arbetar i par.** Parledarskap innebär att varje grupp förutsätts ha minst två ledare som tillsammans planerar, genomför och utvärderar gruppens verksamhet. Två ledare tillsammans kan svara på gruppmedlemmarnas behov bättre än en ensam ledare, och exempelvis fungera som olika rollmodeller för gruppens medlemmar att stöda sig mot. Kårerna förutsätts arbeta för att alla verksamhetsgrupper leds av minst två ledare tillsammans. En förutsättning för en trygg verksamhet är att ledarna känner de deltagande gruppmedlemmarna väl.

Alla kårer ska utnämna en eller två personer som har som uppgift att stöda i dessa frågor. Dessa så kallade **trygghetspersoner**, ska ha fyllt 18 år och vara väl insatta i dessa anvisningar, känna till modeller för trygg verksamhet och åtgärder vid fall av kränkande behandling. Deras uppgift är att stöda kårens medlemmar i frågor som gäller anvisningarna. Vid behov ska trygghetspersonerna kontakta distriktet (FiSSc) i ärenden som gäller trygghet. Barnen och de unga ska vara medvetna om att de kan vända sig till trygghetspersonerna med frågor eller för att berätta om kränkande behandling, både för sin egen del och då det gäller deras scoutkompisar. Trygghetspersonerna kan gärna sköta denna uppgift vid sidan av andra. Om inte kårens styrelse särskilt utser trygghetspersoner

inom kåren faller trygghetspersonernas uppgift på ordförande för kårens styrelse, som vanligen också är kårchef. Trygghetspersonerna ska gärna aktivt delta i kårens verksamhet så att barnen och de unga har möjlighet att lära känna dem. Trygghetspersonerna ansvarar också för utredningar av brottslig bakgrund, vilket behandlas senare i dessa anvisningar. Trygghetspersonens uppdragsbeskrivning finns som bilaga i denna anvisning.

All utbildning som scouterna erbjuder har som mål att främja en trygg scoutverksamhet av hög kvalitet. Du kan bekanta dej med anvisningarna genom att gå den nätbaserade utbildningen: **Tryggt tillsammans**.

Vi rekommenderar att alla oavsett ålder deltar i webbkursen. Kursen genomförs på nätet och räcker omkring en till två timmar.

Kårernas styrelser ansvarar för att alla i ledarålder avlägger kursen. Kursen ingår i SP-FS utbildningssystem. En avlagd Tryggt tillsammans kurs är i kraft i fem år, därefter ska den förnyas.

VERKSAMHETSFORMER SOM BIDRAR TILL TRYGGHET

I scouterna möts vuxna, unga och barn i flera olika situationer och interaktion med andra är en viktig del av scoutingen. Med tanke på trygghet och barns välbefinnande är det viktigt hur interaktionen fungerar och hur man bemöter människor i olika situationer. Inom scoutingen kan man hitta **principer för respektfullt bemötande av barn och unga** bland annat i scoutidealen och målen för fostran. Vuxna och unga som är verksamma inom scouterna spelar en viktig roll då det gäller att skapa en trygg verksamhetskultur och att föra vidare dessa principer och värden. De unga följer de äldres exempel och lär sig hur man bemöter andra. Om någon lägger märke till att principerna inte efterföljs inom scoutverksamheten ska den ta tag i missförhållandena.

SCOUTLEDARENS PRINCIPER FÖR RESPEKTFULLA MÖTEN MED ANDRA:

- Vi bemöter varje barn och ung person som individ.
- Vi uppskattar och respekterar olikheter mellan barn och unga.
- Inom verksamheten beaktar vi individuella egenskaper hos barnen och de unga så gott det går.
- Varje barn och ung person ska få uppleva sig som sedd inom scouterna.
- Vi lyssnar på barnen och de unga.
- Vi tar det barn och unga berättar för oss på allvar.
- Vi talar till barn och unga i uppskattande och respektfull ton (inte skrika eller nedvärdera).
- Vi talar om barn och unga i respektfull ton.
- Vi behandlar barn och unga rättvist.
- Vi är ärliga mot barn och unga.
- Barnen och de unga kan lita på de vuxna inom scoutingen.
- Barnen och de unga får hjälp om det behövs.
- Vi har gemensamt ansvar för att sköta om barnen och de unga.
- Vi respekterar barnens och de ungas integritet.
- I verksamheten med barn och unga är vi närvarande, såväl andligen som fysiskt.

Scouterna är en fostrande organisation, men ansvaret för fostran ligger i första hand hos barnens och de ungas vårdnadshavare. I scouterna kan vi stöda hemmens fostrargärning. För att kunna skapa en uppväxtmiljö inom scoutingen som främjar trygghet och barns välbefinnande måste vi **samarbeta med barnens och de ungas vårdnadshavare.** Minimum är att informera om utfärder och evenemang men bäst är samarbetet när det omfattar föräldrakvällar, att bjuda in föräldrarna att delta i utfärderna och att ömsesidigt dela de bekymmer som gäller barnen och de unga. Det är viktigt att signalera till barnen och de unga att scouterna och familjerna arbetar för samma mål.

Scoutingen är en hobby som aktivt arbetar för att ingen blir mobbad. För att förebygga eller ingripa i situationer där någon blir mobbad är det viktigt att barnen, de unga och de vuxna känner igen sådana situationer. I vardagstal används ordet mobba ofta i situationer där någon bråkar, retas eller ställer till förtret. Det handlar om relativt vanliga och kortvariga skeenden där det är olika barn som utsätts. Mobbning, som är ett allvarligare fenomen, handlar om att ett medvetet kränkande beteende kontinuerligt riktas mot en och samma person. Typiskt för mobbning är också obalansen mellan parterna: mobbaren är i någon bemärkelse starkare än de som mobbas. Mobbningen kan vara verbal (skällsord, verbal kränkning), indirekt (den mobbade utesluts ur gruppen, elaka rykten sprids), fysisk (slag, knuffar, sparkar) eller riktad mot egendom (saker knycks eller slås sönder med flit). Mobbningen kan också ske över nätet eller per telefon så att den mobbade utsätts för skada eller obehag.

Inom scouterna **ingriper vi omedelbart i alla mobbningsfall**, oberoende av om det handlar om tillfälliga fall där någon retas, eller om upprepade fall. Det är viktigt att ingripa i mobbningen och få den att upphöra med tanke på både den mobbade och den som mobbar, men även med tanke på andra barn. Genom att ingripa i mobbningsfall signalerar vi att vi tar ansvar för varandra och att varje individ förtjänar att behandlas med respekt.

Finlands Scouter och Finlands Svenska Scouter rf har material för hur man motverkar och ingriper vid osakligt beteende och mobbning. Finlands Svenska Scouter rf har utarbetat en plan för respektfullt beteende som du kan läsa om här: **https://www.scout.fi/for-karen/karadministration/trygghet/plan-for-respektfullt-beteende/**

Om du behöver hjälp med att lösa en mobbningssituation kan du vända dig till kårens trygghetspersoner.

Då man löser en mobbningssituation är det viktigt att barnets eller den ungas vårdnadshavare beaktas och om möjligt tas med i samarbetet.

Om kårens och trygghetspersonernas insatser inte räcker till för att reda ut och få stopp på mobbningen kan kåren få hjälp av sitt coachteam. I särskilt allvarliga fall kan exempelvis coacherna söka hjälp för kåren hos scoutkansliet.

Enligt barnkonventionen har barn rätt till integritet. Det är viktigt att skydda barnets integritet inom scouterna, till exempel när du lägger ut bilder av barn på sociala medier eller någon annanstans på Internet. Information sprids snabbt över Internet och kan användas för fel ändamål. Kårerna bör ha tydliga instruktioner om hur man agerar på nätet och på sociala medier. Det är förbjudet att publicera bilder på webben eller på sociala medier utan tillstånd av personen/personerna på bilden.

Enbart föräldrars samtycke räcker inte med tanke på barnets rättigheter, det är upp till barnet att bestämma vilken typ av bilder av hen som publiceras och var.

ANVISNINGAR FÖR SITUATIONER DÄR BARNSKYDDS-ÅTGÄRDER KRÄVS

Inom scoutingen kan det förekomma eller uppdagas situationer som förutsätter utvärderingar och åtgärder från barnskyddsmyndigheternas sida. Oberoende av hur eller var ett problem som kräver barnskyddsåtgärder har kommit fram bör det alltid utredas och åtgärdas.

Vad innebär barnskyddet?

Syftet med barnskyddet är att säkerställa barnets rätt till en trygg uppväxtmiljö, en harmonisk och mångsidig utveckling och särskilt skydd. Enligt barnskyddslagen omfattar barnskyddet sådana utredningar om behov av barnskydd som socialmyndigheterna utför och kommunala stödåtgärder som gäller barnskydd. Förebyggande barnskydd omfattar åtgärder som främjar barns välbefinnande, uppväxt och utveckling. De kan genomföras exempelvis inom utbildning eller ungdomsarbete (Barnskyddslag 2007/417, § 3 och Socialvårdslag § 9 och § 10). I dessa anvisningar behandlas förebyggande barnskydd i kapitlen om att främja barns och ungas välbefinnande i allmänhet medan barnskydd i dess egentliga mening används om situationer där behovet av att styra ärendet till det kommunala barnskyddet och göra en barnskyddsanmälan bör utredas.

Fall som kräver ingripande av barnskyddet ska

alltid tas på allvar. Därför måste varje gruppledare och varje scout över 18 år lära sig mer om detta genom att delta i webbkursen Tryggt tillsammans.

Identifiera kränkningar

Även om SP-FS i sin verksamhet strävar efter att främja barns och ungas välbefinnande och trygghet kan vi inte heller inom scoutingen undvika situationer där vi märker att de är hotade.

Kränkande behandling av barn omfattar alla former av fysisk och psykisk misshandel, sexuellt utnyttjande, försummelse, eller ekonomiskt eller annat berövande som kan skada barnet, dess balanserade utveckling eller hälsa, eller som kränker barnets människovärde. Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter ska barnet skyddas från alla former av våld, likgiltig behandling och utnyttjande. För att kunna skydda barn och unga från kränkande behandling är det först och främst viktigt att lära sig identifiera olika former av sådan.

Vid kränkande behandling inom scouterna ska man ingripa omedelbart. Vid behov kan man kontakta scoutkansliet och be om hjälp för att reda ut situationen. I akuta situationer ska man ta kontakt med myndigheterna direkt. Misshandel och sexualbrott är ärenden för polisen.

KRÄNKANDE BEHANDLING INOM SCOUTERNA KAN EXEMPELVIS INNEBÄRA ATT:

- En myndig person inleder ett förhållande med en betydligt yngre minderårig
- En scout misshandlar en annan scout under ett scoutevenemang
- En ledare pressar pojkar och flickor att bada bastu tillsammans
- En scout hotar och skrämmer en annan med våld
- En vuxen lovar köpa ut alkohol åt en minderårig mot sex

OLIKA FORMER AV KRÄNKANDE BEHANDLING:

- Fysiskt våld – handlingar som förorsakar eller kan förorsaka barnet fysisk smärta eller skada, till exempel slag eller luggning
- Psykiskt våld – handlingar som skadar eller kan skada barnets fysiska, psykiska, moraliska eller sociala utveckling utan att åsamka fysisk skada. Psykiskt våld kan vara att skrämmas, hota, diskriminera eller håna.
- Försummelse – vårdnadshavaren eller någon annan vuxen som ansvarar för barnet ger inte barnet den omvårdnad det behöver, vilket skadar eller kan skada barnets fysiska, psykiska moraliska eller sociala utveckling. Omvårdnaden omfattar hälsa, utbildning, psykisk utveckling, näring, skydd och sunda levnadsvanor.
- Sexuellt utnyttjande – en vuxen eller äldre ung person pressar eller tvingar ett minderårigt barn till sexuell aktivitet, t.ex. utsätter barnet för pornografiskt material eller sexuella beröringar. Enligt Finlands strafflag är barn under 16 år i detta hänseende minderåriga (den s.k. allmänna skyddsåldern).
- Ekonomiskt utnyttjande – att utnyttja barn mot ersättning så att andra drar nytta av det och verksamheten skadar eller kan skada barnets fysiska, psykiska moraliska eller sociala utveckling. Exempelvis att den unga går med på sex för att få alkohol eller något annat materiellt.
- Psykiskt utnyttjande – en för barnet andlig auktoritet använder sitt inflytande och förtroende i syfte att kontrollera eller manipulera barnet.

Åtgärder vid barnskyddsfall

Fall inom scouterna som kräver att man ingriper med tanke på barnskyddet kan vara följande:

- Ingen kommer och hämtar barnet efter ett möte eller läger
- En förälder som kommer och hämtar barnet efter ett möte eller en utfärd är uppenbart påverkad av rusmedel
- Ett barn eller en ung person har märken efter misshandel
- Ett barn eller en ung person berättar själv om hur hen försummas och/eller utnyttjas
- Ett barn eller en ung person berättar om sitt bruk av rusmedel eller ledaren blir orolig för detta

- Ett barn eller en ung person beter sig på ett sätt som väcker oro
- Ett barn berättar att hen inte vill eller vågar gå hem
- Inom scouterna väcks en oro för att vårdnadshavaren har problem med rusmedel eller med sin mentala hälsa på ett sätt som hotar barnets välbefinnande

Åtgärder

FÖREBYGGANDE

Inom kårens ledning bör ni diskutera och vara medvetna om hur ni ska agera i situationer som kräver barnskyddsåtgärder. Det är bra att reda ut i förväg hur och var ni lämnar in en barnskyddsanmälan i hemkommunen (utred exempelvis relevanta telefonnummer och häng upp dem på ett synligt ställe i kårlokalen). Kårens ledning bör också känna till scouternas allmänna säkerhetsföreskrifter och FiSSc:s direktiv för kriskommunikationsplan. Genom att utbilda och stöda ledarskapsutbildningen kan kåren säkerställa att dess ledare har färdighet att agera och verka i situationer för att främja trygghet och ingripa där det krävs.

DU ÄR INTE ENSAM!

Kårerna behöver inte själva sköta barnskyddsärenden. Kårchefen behöver inte själv kunna reda ut och klara av barnskyddsfall – myndigheter, professionella tjänstemän och scoutkansliet finns där som stöd. Ingen behöver agera ensam hjälte inom sin hobby, det är tvärtom klokt att be om hjälp så fort det behövs

FRÅGA OCH LYSSNA

Om du blir uppmärksam på fall av kränkande behandling eller fall med andra bekymrande drag ska du ingripa genast. Tråkiga situationer eller kunskap om dem kan komma plötsligt, men en känsla av oro kan också vakna småningom. Om något kommer fram är det viktigt att diskutera frågan med det berörda barnet. Det kan vara bra att ta med ditt ledarpar eller någon annan ledare inom kåren, eftersom situationen på det sättet är lättare att hålla under kontroll. Ni kan dela den emotionella bördan och det blir möjligt att gemensamt reflektera över situationen i efterhand. Det är också alltid bra med två par öron som hör samma sak.

Var modiga och ställ barnet frågor och red ut situationen. Det är viktigt att använda precisa formuleringar och direkta frågor när ni talar med barnet, så att det inte uppstår missförstånd. Gäller det till exempel våld ska ni tala direkt om det. Om barnet visar rädsla för att berätta ska ni inte tvinga hen, men försök i alla fall uppmuntra. Försök undvika ledande frågor som ”Har din pappa slagit dig?”. En bra frågeformulering är däremot ”Vad har hänt dig?”. Lova inte barnet eller den unga något, som ”bra att du berättade, så ska vi se till att det aldrig händer igen”. Lova inte heller att du inte talar om saken med barnets vårdnadshavare. Gör gärna anteckningar under samtalet om det går. Då kan ni återgå till frågan senare utan att uteslutande lita på minnet. Det är bra att anteckna det viktigaste ur barnets berättelse som direkta citat, om det bara är möjligt.

Vid behov måste du också ta upp din oro för ett barn med barnets vårdnadshavare. De som har det främsta ansvaret för barnets omvårdnad är vårdnadshavarna, och det är inte bra att förbigå dem. Skygga inte undan för att reda ut en situation eller ställa frågor till vårdnadshavarna. I allvarliga och akuta fall, där du har orsak att misstänka att hotet mot barnets trygghet finns just i hemmet ska du kontakta barnskyddsmyndigheterna direkt. I sådana situationer är det myndigheterna som avgör hur kontakten till vårdnadshavarna ska skötas.

LÄMNA IN EN BARNSKYDDSANMÄLAN OM DET BEHÖVS

Om det finns en oro för ett barns välbefinnande och problemet har diskuterats med barnet och vid behov med barnets vårdnadshavare måste man fatta beslut om huruvida man ska lämna in en barnskyddsanmälan eller inte. En barnskyddsanmälan är ett sätt att uttrycka sin oro, som socialmyndigheten utgår från då de inleder en utredning om huruvida det finns behov för barnskyddets hjälpinsats. Detta kan bland annat innebära familjearbete, hemtjänst, stödfamiljs- eller stödpersonverksamhet, eller i allvarligare fall att barnet placeras utanför hemmet. Om du känner dig osäker på hur du ska agera i en viss situation kan du ringa direkt till kommunens socialmyndigheter och be om råd, också ano-

nymt. Om det känns svårt att ringa själv kan du be om hjälp på scoutkansliet. Den anställda på scoutkansliet tar vid behov ansvaret för fortsatta åtgärder i fallet, och lämnar också in en barnskyddsanmälan om det behövs. Kårens egen trygghetsperson stöder vid behov. I alla situationer som kräver barnskyddsanmälan ska kåren rapportera till scoutkansliet, även om det är kåren själv som lämnar in en barnskyddsanmälan. På det sättet samlar scoutkansliet och därigenom också centralorganisationens kansli information om omfattningen och typen av barnskyddsanmälningar. Scoutkansliet kan samtidigt stöda kåren om det behövs, även om kåren ännu inte själv upplevt ett behov av stöd.

Enligt lagen är personer som arbetar med minderåriga förpliktade att lämna in en barnskyddsanmälan om de är oroliga för ett barns trygghet. Anmälningsskyldiga är bl.a. anställda eller frivilliga inom social- och hälsovården, barndagvården, utbildningsväsendet, ungdomsverksamheten, polisen och församlingen. Vem som helst har rätt att lämna in en anmälan.

Anvisningar för att lämna in barnskyddsanmälan

- I icke-brådskande ärenden ringer du upp barnskyddsmyndigheterna i barnets hemkommun under kontorstid. Kontaktuppgifter hittar du på kommunens webbplats eller via kommunens telefonväxel.
- I akuta ärenden (t.ex. om barnet berättar att det inte vågar gå hem pga. allvarligt hot) ringer du till kommunens socialjour. Om du inte har tillgång till socialjourens nummer kan du ringa 112.
- Meddela barnets fullständiga namn till den som tar emot anmälan och ge gärna också barnets personnummer om du känner till det. Var beredd att ge namnen på barnets vårdnadshavare och deras kontaktuppgifter (telefonnummer).
- Berätta vad det är som väckt din oro. Berätta så noggrant som möjligt om orsakerna till oron: t.ex. att barnet på mötet en viss dag har berättat att föräldrarna har varit fulla hela veckoslutet.
- Berätta om du vill lämna anmälan under ditt eget namn eller anonymt. Observera ändå att det är svårt att göra en barnskyddsanmälan helt anonymt, så att det inte utifrån innehållet i anmälan framkommer att det är en scoutledare som lämnat anmälan. Barnets vårdnadshavare och barnet själv har rätt att läsa anmälan såsom den registrerats. Diskutera gärna med den som tar emot anmälan hur anmälan ska utformas. För ärendets vidare behandling är det bra om anmälaren låter sitt namn framgå i anmälan.
- Berätta om barnets vårdnadshavare eller barnet själv är medvetna om att du lämnar in en anmälan.
- Den anställda som tar emot din anmälan ber dig specificera vid behov, och ber om andra tilläggsuppgifter som behövs för behandlingen av ärendet.
- I icke-brådskande fall kan t.ex. kårens styrelse eller scoutkansliets personal lämna in anmälan.
- Om oron inte försvinner eller nya orosmoment dyker upp ska du lämna in en ny anmälan.

Ett barn kan också själv lämna in en barnskyddsanmälan, men inom scouterna är utgångspunkten att hen får vuxet stöd och hjälp med anmälan. Det viktiga inom scoutverksamheten är att se till att barnet vet för vem hen kan berätta om sina bekymmer, och att en anmälan faktiskt lämnas in.

Om vårdnadshavarna tar kontakt efter att anmälan lämnats in eller ni ingripit i situationen, kan du hänvisa dem direkt till en scoutanställd eller socialmyndigheterna, som svarar på uppföljande frågor. Om frågan fortsätter att bekymra dig eller någon av dina scoutkamrater är det bra att diskutera den med din kårchef så att du får dela med dig av dina funderingar. Om du känner att det inte är tillräckligt kan du kontakta scoutkansliet där de kan ge råd om hur du kan gå vidare.

FRIVILLIG UTREDNING AV BROTTSLIG BAKGRUND

Syftet med lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos frivilliga som deltar i verksamhet bland barn (nedan lagen om brottskontroll) är att skydda de minderårigas personliga integritet och därmed främja och skydda minderårigas utveckling och vällbefinnande. Lagen är en viktig del i att öka kvaliteten inom hobbyverksamhet och förbättra barns uppväxtmiljöer.

Enligt lagen om kontroll av brottslig bakgrund ska arrangören, exempelvis kåren, skapa riktlinjer eller förfaranden för sin verksamhet som är nödvändiga för att uppnå lagens syfte. De ska också utvärdera de uppdrag till vilka de frivilligas brottsliga bakgrund ska kontrolleras.

Finlands Scouters Tryggt tillsammans anvisningar erbjuder riktlinjer och förfaranden som kårerna kan använda sig av för att uppfylla kraven i lagen om kontroll av brottslig bakgrund.

Ett av redskapen i lagen är kontroll av brottslig bakgrund hos frivilliga under vissa omständigheter. Även om lagen inte förpliktar någon har vi inom scouterna från och med 2014 tillämpat lagen i enlighet med dessa anvisningar.

Då anvisningen har gjorts upp har vi beaktat de direktiv som paraplyorganisationerna Allians, Soste rf och Valo utformat: Instruktion: Åtgärder för att öka barns säkerhet och kontroll av brottslig bakgrund hos frivilliga. Direktivet omfattar bl.a. två bilagor i form av en blankett för frivilliga med vilken de kan ge sitt tillstånd till att be om ett straffregisterutdrag och ett uppdragsavtal för föreningar som hör till samma centralorganisation (för avtal mellan kåren, distriktet, förbundet och centralorganisationen).

I direktivet motsvaras kåren av det som i lagen om brottskontroll kallas organisatör av frivilliguppdrag. I vissa situationer kan organisatör av frivilliguppdrag även avse någon annan instans, t.ex. en församling i den evangelisk-lutherska kyrkan.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER I FÖRSTA HAND

Enligt lagen om brottskontroll är utredningen av brottslig bakgrund en förebyggande åtgärd som har effekt bara på kårens rekrytering av nya personer som dömts för brott. Kåren kan främja en trygg uppväxtmiljö mycket effektivare genom att utveckla sin verksamhet så att risker och skador minimeras, när det gäller både verksamhet där vuxna agerar tillsammans med barn eller unga och sådan där barn och unga agerar sinsemellan. Exempel på sätt som verksamheten kan utvecklas är andra åtgärder som tas upp i anvisningarna Tryggt tillsammans.

För alla som börjar leda en grupp ensam görs en utredning av brottslig bakgrund (undantaget explorerscouter som leder en grupp ensamma som en del av sitt explorerprogram).

Om kåren söker vuxna ledare genom annonsering ska det redan av annonsen framgå att man kommer att kräva ett straffregisterutdrag av en person som åtar sig uppdraget ensam.

REGISTERUTDRAGET OCH HANTERINGEN AV DET

Kåren ska be om en utredning av brottslig bakgrund av en person som vill ha ett uppdrag som frivillig om alla följande fyra punkter uppfylls:

1. Kåren har genom styrelsens beslut godkänt centralorganisationens anvisningar Tryggt tillsammans som en del av föreskrifterna för kårens verksamhet.

2. En person ska bli en grupps **enda myndiga** ledare (undantaget explorerscouter som leder grupper som del av explorerprogrammet).

T.ex. en roverscout blir ensam akela efter att som explorerscout ha lett en patrull spejarscouter ensam eller tillsammans med någon annan brottsbakgrundsutredning.

T.ex. en tidigare akela återvänder till kåren efter en tre års paus → brottsbakgrundsutredning.

T.ex. en vuxen leder ett äventyrslag tillsammans med en explorerscout → brottsbakgrunds-utredning.

T.ex. en tidigare akela vars bakgrund redan utretts återvänder till kåren efter två års paus ingen ny brottsbakgrundsutredning behövs.

3. Uppdraget omfattar **regelbundet** gruppledarskap.
- I gruppen ingår minderåriga barn (under 18 år), t.ex. vargungar, äventyrsscouter, spejarscouter eller explorerscouter, eller en grupp minderåriga ledare för dessa grupper, inklusive lotsar och åldersgruppsansvariga.

4. Personen verkar **kontinuerligt** och i huvudsak ensam i sitt uppdrag.
- Uppdraget sträcker sig över minst ett år.

Utredningen görs så att man ber den berörda personen fylla i en blankett (bilaga 1) med vilken hon eller han ger sitt tillstånd till en straff-registerutredning. Den ifyllda blanketten lämnas in till ansvarspersonen på distriktskansliet. Distriktsorganisationen granskar att ansökan om straffregisterutdrag är korrekt och lämnar sedan in alla inkomna ansökningar till Rättsregister-centralen. Rättsregistercentralen sänder straff-registerutdraget direkt till kåren. I bilaga 3 beskrivs proceduren för ansökan om straffregister-utdrag och de åtgärder som ska vidtas i samband med en sådan i närmare detalj.

Avgiften för en ansökan om straffregister-utdrag betalas av kåren.

I straffregisterutdraget noteras i huvudsak domar som gäller sexualbrott, rusmedelsbrott och grova våldsbrott. Utdraget innehåller alltid personuppgifter och det hanteras bara av de personer som kårens styrelse befullmäktigat (trygghetspersonerna). Dessa har tystnadsplikt när det gäller innehållet i utdraget. Beslutet att utse någon till ett uppdrag utifrån uppgifterna i utdraget tas inte av kårens styrelse. Observera att inte ens informationen om huruvida det finns noteringar i utdraget eller inte får föras vidare. Tystnadsplikten bör tas på allvar, eftersom överträdelse av den kan vara straffbar.

Det är också viktigt att notera att kåren inte får lägga andra uppgifter till den frivilligas person-uppgifter än det att straffregisterutdraget har kontrollerats och datum för utdraget. Brottsregis-terutdraget får inte dokumenteras på något vis.

Till en frivillig persons personuppgifter får man aldrig foga anteckningar om huruvida det finns eller inte finns noteringar i utdraget. Kåren ska lämna utdraget till den frivilliga genast när det har kontrollerats.

Från Rättsregistercentralen levereras register-utdraget till den adress som kåren antecknar i ansökan. I praktiken är det trygghetspersonens eller kårchefens hemadress.

Efter att kårens trygghetsperson har fått registerutdraget fattar hon eller han det slutliga beslutet om uppdraget. Centralorganisationen rekommenderar att kåren allvarligt överväger om den kan utse en person till ett uppdrag om det finns noteringar i utdraget: där noteras bara allvarliga och grova sexual-, vålds- och rusmedels-brott. Vid behov kan kåren kontakta något (eget eller annat) scoutkansli eller centralorganisatio-nens kansli för att få råd.

Om en person inte går med på att hens brotts-liga bakgrund utreds ska personen inte utses till att sköta gruppledaruppdrag ensam.

Särskilt i början av sina verksamhetsperioder ska kåren bereda sig på att det räcker en tid att ansöka om straffregisterutdrag, och att det fördröjer processen att utse ledare.

DISTRIKTENS OCH CENTRAL-ORGANISATIONERNAS ANSTÄLLDA STÖDER KÅRERNA

INOM SCOUTRÖRELSEN FÅR KÅRERNA STÖD GENOM ATT:

- Distriktet och FiSSc följer situationen inom kårerna i regionen i frågor om barnens välbefinnande.
- Det finns klara anvisningar för krissituationer inom scouterna och de anställda vid scoutkansliet vet hur de ska hantera krissituationer som uppstår.
- Gruppledare och scouter över 18 år som deltar i distriktens FiSScs kurser och evenemang ska ha avlagt kursen Tryggt tillsammans, eller gjort den som en del av övriga kurser och evenemang.

DISTRIKTEN OCH FISSC STÖDER I BARNSKYDDSFRÅGOR

De anställda vid distriktskanslierna och på FiSSc:s kansli har i uppgift att stöda och handleda kårerna i ärenden som gäller barnskydd och vid behov hjälpa till att lämna in en barnskyddsanmälan. De samlar också in och sammanställer på en generell nivå uppgifter från kårerna om antalet och typen av ärenden som gäller barnskydd.

Som en del av anvisningarna för krissituationer avsedda för SP-FS anställda har det utformats anvisningar om hur man ska bemöta, behandla och agera i barnskyddsärenden inom scouterna. I anvisningarna ingår instruktioner för hur man ska gå till väga om det inom scouterna kommer fram att ett barns eller ung persons trygghet har blivit hotad eller när en scout eller grupp scouter behöver råd eller konkret stöd.

Utgångspunkten för anvisningarna är att kårerna inte ska behöva hantera sådana situationer ensamma. Om en ledare oroar sig för ett barn eller en ung person är det viktigt att hen kan kontakta någon på scoutkansliet och denna person antingen själv kan ge råd eller hänvisa vidare till en person som kan ta tag i ärendet. På kanslierna har det fastställts vem inom personalen som har ansvar för kontakter som gäller barnskydd. Det viktigaste är att scouterna ute i kårerna vet vem i distriktet det lönar sig att kontakta i sådana ärenden.

Personalen på scoutkansliet ser till att kårerna inte lämnas ensamma utan får det stöd de behöver, också för att följa upp ärendet. De som behöver mentalt stöd eller diskussionshjälp hänvisas vidare till professionella på området. Om exempelvis en krissituation fortsätter att bekymra någon över en längre period kan personen i fråga söka professionell hjälp via hälsocentralen. Stöd och tilläggsmaterial för krisarbete finns också att få hos Föreningen för mental hälsa, Finlands Röda Kors och församlingarna.

VID UTREDNING AV BROTTSLIG BAKGRUND HJÄLPER DISTRIKTSKANSLIET PÅ FÖLJANDE SÄTT:

- På kansliet finns en eller flera personer som har ansvaret för utredning av brottslig bakgrund och processen kring detta.
- Distrikten tillämpar en fastställd process definierad av centralorganisationen för ansökan om straffregisterutdrag. Kårerna följer denna process vid ansökan.

CENTRALORGANISATIONEN STÖDER DISTRIKTEN OCH KÅRERNA

CENTRALORGANISATIONEN HAR FÖLJANDE UPPGIFTER, DEN:

- Svarar för att anvisningarna Tryggt tillsammans hålls uppdaterade
- Svarar tillsammans med distrikten för informationen om anvisningarna Tryggt tillsammans på nationell nivå
- Följer tillsammans med distrikten hur tryggheten och situationen nationellt utvecklas
- Utvecklar scoutprogrammet så att det är möjligt att skapa allt bättre förutsättningar för utvecklingen av barns och ungas trygghetsfärdigheter och respekt för olikhet
- Ta in färdigheter som gäller barns och ungas trygghet på alla nivåer i scoutprogrammet
- För på alla nivåer av scoutprogrammet in helheter eller aktiviteter som betonar värdet av att människor är olika
- Inför kursen Tryggt tillsammans i scouternas utbildningssystem
- Uppdaterar Scouternas säkerhetsföreskrifter så att de inkluderar ett barnskyddsperspektiv samt anvisningarna och kursen Tryggt tillsammans.
- Finlands Svenska Scouter ser till att allt detta även sker på svenska.

KOMMUNIKATION I SITUATIONER SOM GÄLLER BARNSKYDD

Kåren rapporterar alla fall som berör barnskyddet till scoutkansliet, även om kåren själv sköter om barnskyddsanmälan. I sådana fall är det inte nödvändigt att nämna det berörda barnets namn, utan fallet kan beskrivas på generell nivå. Avsikten är inte att skapa ett personregister över barnskyddsfall utan att samla generell information om antalet och typen av barnskyddsfall inom scouterna.

Det är viktigt att agera finkänsligt i barnskyddsfrågor, med respekt för barnets och familjens integritet. Barnskyddsärenden ska hanteras inom en så liten grupp inom kåren som möjligt (t.ex. med trygghetspersonen och kårchefen). Det är inte tillåtet att berätta för någon utomstående om att man har lämnat in en barnskyddsanmälan eller om dess innehåll.

Det är inte heller lämpligt att informera öppet om barnskyddsärenden inom kåren eller ge offentliga utlåtanden. Om t.ex. medierna ställer frågor är det i stället myndigheterna, distriktet eller centralorganisationen som ska besvara dem. Om det uppstår en situation som kräver kriskommunikation inom kåren (t.ex. om flera scouter har bevittnat en våldsscen eller något annat allvarligt) ska kåren informera på en så generell nivå som möjligt och beakta barnets och familjernas integritetsskydd. Även i en sådan situation erbjuder scoutkansliet hjälp och handledning.

KÄLLOR

- Allians, SOSTE och Valo: Instruktion: Åtgärder för att öka barns säkerhet och kontroll av brottslig bakgrund hos frivilliga.
- Regeringens proposition med motiveringar, 2013.
- Lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos frivilliga som deltar i verksamhet bland barn. Finlex. **http://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2014/20140148**
- Barnskyddslagen 2007/417. **http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2007/20070417** Notera att på Åland gäller Landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen (ÅFS 97/2008).
- Socialvårdslagen 2014/1301. **https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2014/20141301** Notera att på Åland gäller Landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av socialvårdslagen.
- Lastensuojelun käsikirja. **https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja**
- Scouternas Säkerhetsföreskrift **https://issuu.com/finlandssvenskascouter/docs/fissc_sakerhetsforeskrifter_2019_webb**
- Salmivalli, Christina (2010). Koulukiusaamiseen puuttuminen. Kohti tehokkaita toimintamalleja. PS-kustannus.
- Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:s grundstadga. **https://www.scout.fi/wp-content/uploads/2019/03/Finlands-Scouters-grundstadga-2010.pdf**
- SP:n Päihdeohje
- Finlands Svenska Scouters Alkoholpolicy
- Finlands Svenska Scouters plan för respektfullt beteende **https://www.scout.fi/for-karen/karadministration/trygghet/plan-for-respektfullt-beteende/**
- Allianssin, Soste ry:n ja Valo Toimintaohje: **https://www.soste.fi/wp-content/uploads/2018/12/rikostausta-toimintaohje-2014.pdf**

BILAGOR

Bilaga 1: Blankett: Den frivilligas samtycke till att utreda brottslig bakgrund
Bilaga 2: Uppdragsavtal – ansökan om straffregisterutdrag
Bilaga 3: Beskrivning av kontroll av straffregisterutdrag
Bilaga 4: Tryggt tillsammans i korthet
Bilaga 5: Trygghetspersonens uppdragsbeskrivning

DEN FRIVILLIGAS SAMTYCKE TILL ATT UTREDA BROTTSLIG BAKGRUND

Detta samtycke bygger på lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos frivilliga som deltar i verksamhet bland barn. Den frivilliga bör ge sitt samtycke till att organisatören av frivilliguppdraget eller en annan organisation i dess ställe ansöker om i lagen avsett straffregisterutdrag för frivilliguppdrag från Rättsregistercentralen.

Organisatör av frivilliguppdraget (kåren): .....

Frivillig (för- och efternamn): .....
Personnummer: .....
Födelsedatum: .....
Medlemsnummer: .....

Frivilliguppdrag: .....
(uppdrag som ansökan gäller)

☐ **Jag ger mitt samtycke till ansökan om utdrag ur mitt straffregister.**

Innan jag undertecknar detta samtycke har jag fått information om följande:

- Straffregisterutdrag ansöks för att trygga minderåriga barns och ungas personliga integritet, och utdraget kontrolleras av organisatören av frivilliguppdraget.
- I utdraget noteras uppgifter om särskilda sexual-, vålds- och rusmedelsbrott.
- Organisatören av frivilliguppdraget ska överlämna utdraget till mig så fort det kontrollerats.

☐ Jag har fått information om att distriktet/FiSSc och/eller centralorganisationen enligt ett skriftligt uppdragsavtal ansöker om utdraget åt organisatören av frivillig uppdraget.

DATUM OCH UNDERSKRIFT

Plats och tidpunkt: .....

.....	.....
Kårens namn Namntecknarens namn	Den frivilligas namn

Straffregisterutdraget sänds till .....
Organisatören av frivilliguppdraget: .....
Mottagare (person): .....
Postadress: .....
Postnummer och postanstalt: .....

UPPDRAGSAVTAL – ANSÖKAN OM STRAFFREGISTERUTDRAG

Detta uppdrag bygger på lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos frivilliga som deltar i verksamhet bland barn. Ansökan om straffregisterutdraget kan göras av en centralorganisation eller annan organisation inom samma centralorganisation som organisatören av frivilliguppdraget, på skriftligt uppdrag av nämnda organisatör.

Uppdragsgivare (Kåren): .....

Uppdragstagare: ..... Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter ry
(Distriktets eller FiSSc:s namn)

Uppdragstagaren ansöker på uppdragsgivarens vägnar om ett straffregisterutdrag för personen.

Uppdragsgivaren intygar att den har meddelat om föreliggande fullmakt eller uppdrag till den frivilliga innan hen har givit sitt samtycke.

DATUM OCH UNDERSKRIFT

Plats och tidpunkt: .....

.....	.....	Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry
Uppdragsgivaren	Uppdragstagaren	
.....	.....	.....
Kårens namn Namntecknarens namn	Distriktets/FiSSc:s namn Namntecknarens namn	Namntecknarens namn

BESKRIVNING AV KONTROLL AV STRAFFREGISTERUTDRAG

1. **Kåren godkänner SP-FS anvisningar Tryggt tillsammans**
   Kåren måste godkänna anvisningarna *Tryggt tillsammans* (de s.k. barnskyddsanvisningarna) sammanställda och upprätthållna av centralorganisationen, som en del av styrdokumenten för sin normala verksamhet. I anvisningarna ges bl.a. ramarna för hur verksamheten organiseras utifrån trygga strukturer och för vilka vuxna som utses till frivilliguppdrag kåren ska utreda brottslig bakgrund.

2. **Kåren eller distriktet/FiSSc ber den som vill ha ett frivilliguppdrag inom kåren om ett skriftligt samtycke till att ett utdrag ur straffregistret beställs.**
   Det skriftliga samtycket lämnas till centralorganisationen på en färdig blankett, vilket underlättar bedömningen av om ansökan är korrekt och den vidare behandlingen av ärendet.
   Distriktet kan ansöka om ett registerutdrag i fall där en frivillig person anslutit sig till scouterna och anmäler sig till distriktets kurs för ett uppdrag beskrivet i anvisningarna **Tryggt tillsammans** och kåren inte tidigare har företett en utredning, och de övriga villkoren för ansökan uppfylls.
   Straffregisterutdragets ansöks vanligen hos Rättsregistercentralen, men den frivilliga kan också visa upp ett ikraftvarande straffregisterutdrag, om hon eller han t.ex. har ansökt om ett sådant för en arbetsplats eller studiepraktikplats.

3. **Kåren gör ett uppdragsavtal med distriktet/FiSSc**
   Kåren samlar i början av terminen eller tidigare alla ansökningar som behövs och sänder dem utan dröjsmål och i enlighet med anvisningarna till scoutkansliet.

4. **Distriktet granskar och registrerar ansökan**
   Den ansvariga på distriktet/FiSSc kontrollerar att ansökan är lagenlig och fyller de formella kraven.
   Distriktet för ett register över inkomna ansökningar där det framgår bl.a. uppgifter om de personer ansökan gäller, kårerna som lämnat ansökningar, vilka frivilliguppdrag-ansökningarna gäller samt möjligen andra uppgifter för statistikföring av ansökningarna.

5. **Distriktet sänder ansökan vidare till Rättsregistercentralen**
   Distriktet lämnar in ansökningar tillräckligt ofta så att det inte uppstår onödiga dröjsmål då en ny frivillig ska utses. Vid behov bifogar distriktet en beskrivning av uppdraget för vilket utdraget söks. Distriktet kan be att utdraget sänds direkt t.ex. till kårens trygghetsperson.

6. **Rättsregistercentralen sänder straffregisterutdraget till kåren**
   Kåren är organisatör av verksamheten och frivilliguppdraget och därmed mottagare av straffregisterutdraget. Straffregisterutdraget innehåller känsliga personuppgifter och de som hanterar det har tystnadsplikt om innehållet i utdraget (12 § i lagen om brottskontroll). Därför är det skäl att vara extra noggrann vid hanteringen av utdraget.

7. **Kåren fattar beslut om att utse den frivilliga**
   Efter att kåren har fått straffregisterutdraget fattar en så liten grupp som möjligt beslut om att utse den frivilliga till ett uppdrag. I gruppen ingår endast de personer som absolut behövs för att göra beslutet (12 § i lagen om brottskontroll).
   Beslutet om att utse någon utifrån uppgifterna i utdraget tas inte av en grupp, exempelvis av kårens styrelse. På grund av tystnadsplikten kan ett beslut om att inte utse någon inte motiveras i detalj.

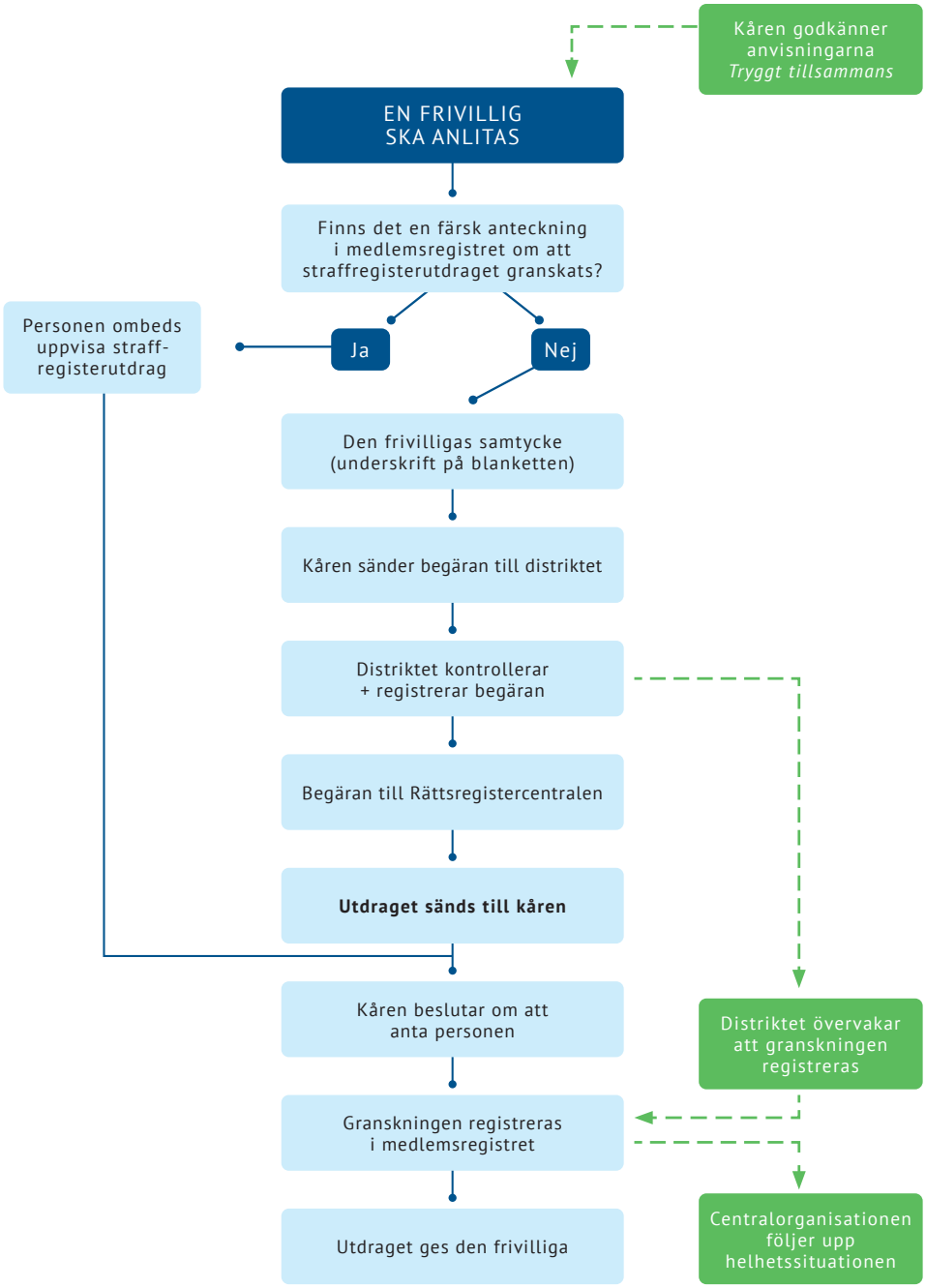
8. **Kåren noterar i medlemsregistret att straffregisterutdraget har granskats och överlämnar därefter utdraget till den frivilliga det gäller**
   Då straffregisterutdraget har granskats noterar kåren att detta gjorts i det medlemsregister som upprätthålls av SP-FS. I registret

antecknas vem som granskat utdraget, datum för granskningen och andra diarieuppgifter, men inga uppgifter om utdragets innehåll.

Det är inte tillåtet att göra anteckningar om utdragets innehåll eller att kopiera det. Det granskade utdraget överlämnas utan dröjsmål till den frivilliga.

Distrikten och FiSSc övervakar att anteckningar om genomförda granskningar av alla ansökta straffregisterutdrag har införts i medlemsregistret.

För de kostnader som straffregisterutdragen ger upphov till svarar den kår som ber om utdraget.

TRYGGT TILLSAMMANS I KORTHET

Finlands Scouters anvisningar för situationer som kräver barnskyddsåtgärder

Huvudprincipen för föreliggande anvisningar är att förebygga kränkande behandling av barn, ge råd om hur svåra situationer ska skötas och på det sättet öka barnens och de ungas känsla av trygghet inom scouterna.

INOM SCOUTERNA KAN DET T.EX. UPPSTÅ FÖLJANDE SITUATIONER SOM KRÄVER ÅTGÄRDER MED TANKE PÅ BARNSKYDDET:

- Ingen kommer och hämtar barnet efter ett möte eller läger.
- Föräldern som kommer och hämtar sitt barn från ett möte eller en utfärd är uppenbart påverkad av alkohol eller droger.
- Barnet eller den unga bär spår efter misshandel.
- Barnet eller den unga berättar själv om försummelse eller utnyttjande.
- Barnet eller den unga berättar om sitt eget rusmedelsmissbruk, eller en ledare blir orolig för att det är allvarligt.
- Barnet eller den unga uppvisar ett beteende som väcker oro.
- Barnet berättar att hon eller han inte vill eller vågar gå hem.
- Andra orsaker väcker oro gällande vårdnadshavarens rusmedels- eller mentala problem som kan hota barnets trygghet.

Åtgärder

FÖREBYGGANDE

- Varje kår utser en vuxen trygghetsperson som kan stöda kårens medlemmar i frågor som gäller barnskydd.
- Trygghetspersonen ser till att alla ledare inom kåren har genomfört webbkursen Tryggt tillsammans.
- Kåren har fastställda anvisningar för hur situationer som väcker oro med tanke på barnskyddet ska skötas.
- Varje ledare antecknar telefonnumret till socialjouren bland sina telefonkontakter, med tanke på en eventuell akut barnskyddssituation.

DU ÄR INTE ENSAM!

- Ingen behöver sköta barnskyddsärenden ensam, utan alla scouter kan få stöd av professionella och av scoutkansliet i sådana frågor.

FRÅGA OCH LYSSNA

- Om du inom scouterna blir orolig för ett barn eller en ung person ska du ingripa genast.
- En obehaglig situation kan uppstå plötsligt, men den kan också växa fram småningom.
- Diskutera ärendet med barnet i fråga.
- I diskussionen kan det vara bra att ha med ditt ledarpar eller någon annan ledare i kåren. På det sättet får ni lättare kontroll över situationen och kan dela den emotionella bördan. Ni kan också reflektera över det skedda tillsammans i efterhand.
- Tveka inte att reda ut ärendet och ställa frågor till barnet.
- Det är viktigt att du använder precisa uttryck och direkta frågor till ett barn, så att det inte uppstår missförstånd. Tala alltså direkt och utan omsvep om t.ex. våld.
- Om barnet visar rädsla för att berätta ska du inte ska du inte tvinga hen, men uppmuntra ändå.
- Försök undvika ledande frågor som ”Har mamma/pappa slagit dig?”. En bättre frågeformulering är t.ex. ”Vad har hänt?”.
- Undvik att lova barnet eller den unga något som du inte kan hålla, t.ex. ”Bra att du berättade, nu ska det aldrig hända igen”.
- Det är bra att göra anteckningar under samtalet så kan ni återkomma till ärendet senare utan att behöva förlita er på en ledares minne.

KONTAKTA VÅRDNADSHAVARNA

- Det är viktigt att direkt ta kontakt med barnets vårdnadshavare, om det inte finns särskild orsak att anta att vårdnadshavaren är en fara för barnet.

LÄMNA IN EN BARNSKYDDSANMÄLAN VID BEHOV

- En barnskyddsanmälan är ett uttryck för oro, utifrån vilket myndigheterna inleder utredningar av behovet av barnskyddshjälp.
- Om ärendet är akut lämnar du in anmälan genast till kommunens socialjour eller via nödnumret 112. Om ärendet kan vänta till följande dag är det kårens trygghetsperson, kårchefen eller distriktets personal som lämnar in en anmälan.
- Anmälan går bra att göra per telefon.
- Som scout kan du om du vill göra barnskyddsanmälan anonymt.
- Då du lämnar in en barnskyddsanmälan ska du berätta barnets hela namn och om möjligt också födelsedatum och adress.
- Den som tar emot anmälan ställer nödvändiga tilläggsfrågor.

UPPDRAGS-BESKRIVNING: TRYGGHETSPERSON

Allmänt om uppdraget

- Trygghetspersonens uppdrag baserar sig på scouternas Tryggt tillsammans – anvisningar.
- Trygghetspersonen bör vara åtminstone 18 år.
- Kårmedlemmarna och gruppledarna kan vända sig till trygghetspersonen ifall hen eller någon annan scout råkar ut för mobbing, trakasserier eller annan form av kränkning inom eller utanför scoutingen.
- Trygghetspersonerna kan gott fungera i detta uppdrag vid sidan av ett annat uppdrag.
- Ifall kårstyrelsen inte skilt utnämner en person från kåren till trygghetsperson, hör trygghetspersonens uppgifter till kårstyrelsens ordförande (kårchefen i allmänhet).

Trygghetspersonens uppgifter

KUNSKAP OM TRYGGT TILLSAMMANS ANVISNINGARNA

Trygghetspersonen

- Känner väl till Tryggt tillsammans anvisningarna, trygga tillvägagångssätt samt hur agera då det kommer till kränkande handlingar.

NÄRVARO, TILLGÄNGLIGHET SAMT KOMMUNIKATION

Trygghetspersonen

- är aktivt närvarande i kårens verksamhet och evenemang så att kårens barn och unga blir bekanta med hen och de känner att det är lätt att närma sig hen.
- ser till att alla i kåren vet att man kan vända sig till hen i frågor som berör trakasserier, mobbing eller annan form av kränkande handlingar.
- ser till att scouternas föräldrar är medvetna om att det i kåren finns Tryggt tillsammans anvisningar, samt kommunicerar ut detta åt föräldrarna under exempelvis kårens föräldrakväll.

STÖD TILL KÅRENS GRUPPLEDARE

Trygghetspersonen

- ger råd åt kårstyrelsen i frågor som berör Tryggt tillsammans anvisningarna.
- stöder kårstyrelsen i situationer, där det är befogat att barnskyddet är involverat i, samt deltar i att sköta dylika situationer.
- följer upp kårstyrelsens genomförande av Tryggt tillsammans webb-kursen, samt försäkrar sig om att alla myndiga kårmedlemmar och alla åldersgruppsledare har utfört Tryggt tillsammans webbutbildningen.
- försäkrar sig om att alla nya ledare i kåren känner till Tryggt tillsammans anvisningens innehåll.
- delar ut Tryggt tillsammans anvisningarna samt tryggt tillsammans broschyren till alla nya ledare i kåren.

FUNGERA SOM KONTAKTPERSON

Trygghetspersonen

- är vid behov i kontakt med distriktet/FiSSc gällande frågor som berör Tryggt tillsammans anvisningarna samt i frågor där barnskyddet är involverat,
- försäkrar sig om att alla situationer som involverar barnskyddet informeras till scoutkansliet, fastän kåren själv skulle göra barnskyddsanmälan.

UTREDNING AV FRIVILLIGAS BROTTSLIGA BAKGRUND

Trygghetspersonen

- verkställer utredningen av frivilligas brottsliga bakgrund (se Tryggt tillsammans anvisningar)
- registrerar i kuksa, under personens uppgifter (datum då utredningen genomförts), att utredningen av brottsliga bakgrunden är färdig (i kuksa under punkten utredning av brottslig bakgrund).

Trygghetspersonens stöd

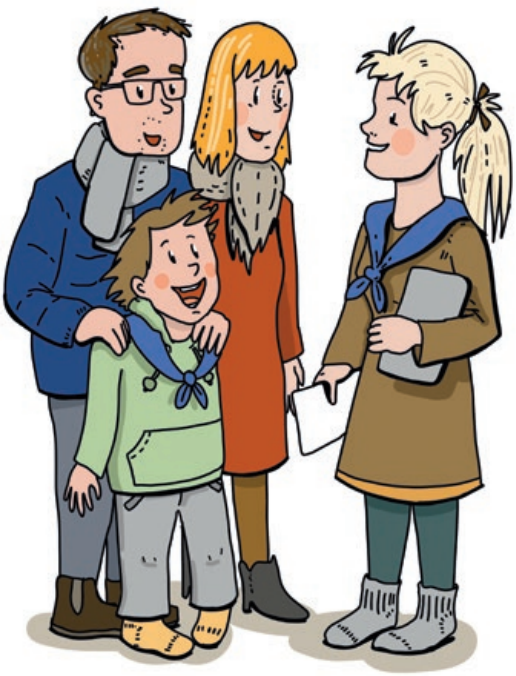
- Kårchef och kårstyrelse
- Distriktskansli
- Tryggt tillsammans anvisningar samt Tryggt tillsammans -broschyren **https://www.scout.fi/for-scouter/upplevelser-och-aventyr/tryggt-tillsammans/**

Trygghetspersonens utbildning

- Tryggt tillsammans webbutbildningen
- Vi rekommenderar varmt även grundutbilding för scoutledare

Tryggt tillsammans

- Anvisningar av Finlands Scouter för att främja barns och ungas välbefinnande

PARTIO scout

SUOMEN PARTIOLAISET – FINLANDS SCOUTER RY